

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-сиёсий газетаси • 1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЭРОН ПРЕЗИДЕНТИ АКБАР ҲОШИМИЙ РАФСАНЖОНИЙ БОШЧИЛИГИДАГИ ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ РАСМИЙ САФАР БИЛАН ТОШКЕНТГА КЕЛДИ

АЗИЗ МЕҲМОНГА ЭҲТИРОМ

Тошкент тайёрағида юксак мартабали меҳмон шарафига Эрон Ислам Жумҳурияти ҳамда Ўзбекистон Республикаси байроқлари кўтарилди, карнай-сурнай ва доира садолари янгради. Тайёрағида Акбар Ҳошимий Рафсанжоний жаноблари Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов пешвоз чиқди. Баъшан миллий либослардаги болалар Эрон раҳбарини ва унинг ҳамроҳларини гуллар тақдим этдилар.

Эрон Ислам Жумҳурияти Президенти Ўзбекистон Республикаси расмий ҳайъати аъзолари, шунингдек, кутиб олиш маросимига ҳозир бўлган хорижий давлатлар дипломатия ваколатхонала-

да мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик йўналишларини белгилаб оламиз. Ислам Каримов юксак мартабали меҳмонни, Ўзбекистон халқи номидан самимий кутлади. Бу таъриф икки мамлакат ўртасидаги муносабатларда янги саҳифа очди, деб умид билдирди.

— Биз ўтган йил ноябрда Эронга борганимизда Акбар Ҳошимий Рафсанжоний жанобларини мамлакатимизга тақдир этган эдик, — деди Ўзбекистон Президенти. — Бу тақдиримиз амалга ошганидан мамнунмиз. Эрон ва Турон халқларининг маълум сабабларга кўра узилб қолган дўстона алоқаларини тиклаб, келажак авлодларга етказиб биз учун ҳам қарз, ҳам фарз. Музокаралар чоғида муҳокама қилинадиган мавзулар кўп. Лекин энг муҳими иқтисодий ҳамкорлик масалаларидир.

Шундан сўнг автомобиллар карвони меҳмонларга ақритилган қароргоҳ томон йўл олди.

СУРАТДА: Аэропортда кутиб олиш пайти.

(ҒаА).

ЗАФАР МУБОРАК, ТАНТИ ХОРАЗМ!

ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ МЕҲНАТКАШЛАРИГА

Азиз дўстлар, қадрдонлар! Сиз эришган улкан муваффақият — Ватанимиз хазинасига 310 минг тоннадан ортиқ пахта топшириб, йиллик маррага мамлакатда биринчи бўлиб етганингиз мени беҳад хушнуд этди.

Хоразм воҳасининг об-ҳаво шароити мурнабб эканини яхши биламан. Бу ерда деҳқон тўққан ҳар қатра тер бебаҳо марваридга баробардир. Хоразмлик пахтакорларнинг, теримда қатнашган ҳар бир кексаю ёшнинг бу йилги ибратли шахду шижоати таҳсинга сазовордир. Бунинг учун барчагизга самимий миннатдорлигини билдирмаман.

Хоразм пахтакорлари қўлга киритган ютуқ бутунги шаронда — юртимиз истиқлолга эришиб, ўз тақдирини ўзи белгилаб, барчамиз Ўзбекистон давлатининг сиёсий ва иқтисодий қурагини оширишга бел боғлаган бир пайтда гоят буюк аҳамият касб этади.

Қадимий Хоразм замини эзгу анъаналарга бой. Бу заминда ишнинг кўзини биладиган, эл-юрт фаровонлигини ўйлаб яшайдиган олижаноб инсонлар жуда кўп. Вилоят аҳлининг бутунги меҳнат ғалабаси шу ҳақиқатни яна бир бор яққол исботлаб турибди.

Ишончим комилки, республикамизнинг барча меҳнаткашлари зўр матонат билан ишлаб, кузги йиғим-терим ишларини қиш-қировли кунларга қолдирмай, тезкор суратларда якунлайдилар.

Муҳтарам дўстларим! Хирмонларингиз ниятингиз каби юксак бўлаверсин. Сизларга саломатлик, битмас-туганмас бахт-саодат, ишларингизда барака тилайман. Хонадонларингиз доимо тинч, фаровон бўлсин. Ерўр истиқбол ҳақидаги жами орзуларимизга Яратганнинг ўзи қушойиб берсин!

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислам КАРИМОВ.

ПАХТАКОРЛАР ҒАЛАБАСИ

Хоразм вилоятининг танти деҳқонлари мамлакатимизда биринчи бўлиб йиллик пахта тайёрлаш режасини адо этдилар. Улар эл хирмонига тўққан «оқ олтин» 310 минг тоннадан ортиб кетди.

Вилоят бўйича ҳосилдорлик гектарига 28 центнерни таъминлаб эди. Пахта йиғим-терими масмасида Янгир, Гурлан, Богот, Янгибозор ва Ўзбекистон тумани пахтакорлари пешқадам бўлиди. Режа бажарилди, аммо даладарда ҳали ҳосил мўл. Хоразмлик дондорлар Ватанга яна 60 минг тонна пахта армуғон этиш иштиёқида фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

ҒаА.

ХИРМОНГА БАРАКА!

ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ
БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1993 ЙИЛ
19 ОКТАБРГА БУЛГАН МАЪЛУМОТ

Вилоятлар	Режадаги нисбатан фонд ҳисобида			
	Жами	Шу жумладан	Шу жумладан	Шу жумладан
	Бир кунда	Масмун бошқари	Бир кунда	Масмун бошқари
Хоразм	2,41	98,45	1,40	18,82
Бухоро	2,29	91,96	0,56	22,56
Қашқадарё	3,00	81,34	3,08	69,83
Сурхондарё	1,76	79,32	1,07	44,62
Ўзбекистон Республикаси	2,12	76,60	1,70	51,97
Навоий	2,77	72,18	2,23	37,28
Андижон	3,14	60,62	2,02	18,79
Фарғона	2,30	57,76	0,67	11,21
Самарқанд	2,51	47,43	1,56	21,19
Тошкент	3,73	46,93	3,67	33,57
Наманган	3,01	46,28	1,62	13,61
Жиззах	3,61	40,82	3,81	38,44
Сирдарё	2,94	24,73	2,86	15,80
Республика бўйича	2,72	63,86	2,23	32,70
Шу жумладан иқтишо				
Сурхондарё	1,96	68,62	0,00	0,00
Қашқадарё	4,01	44,77	0,00	0,00
Наманган	0,38	9,55	0,00	0,00
Андижон	0,00	0,00	0,00	0,00
Навоий	0,00	0,00	0,00	0,00
Республика бўйича	2,41	62,57	0,00	0,00

Дастлабки мулоқот

Ўзбек ва эрон халқларининг ўзаро алоқалари тарихи қадим-қадимларга бориб тақалади. Кўп асрлик дўстона ҳамкорлик муносабатлари халқларимиз тарихида, маданий ва урф-одатларида ёрқин ғаммадан. Бироқ бу алоқалар кейинги 70—80

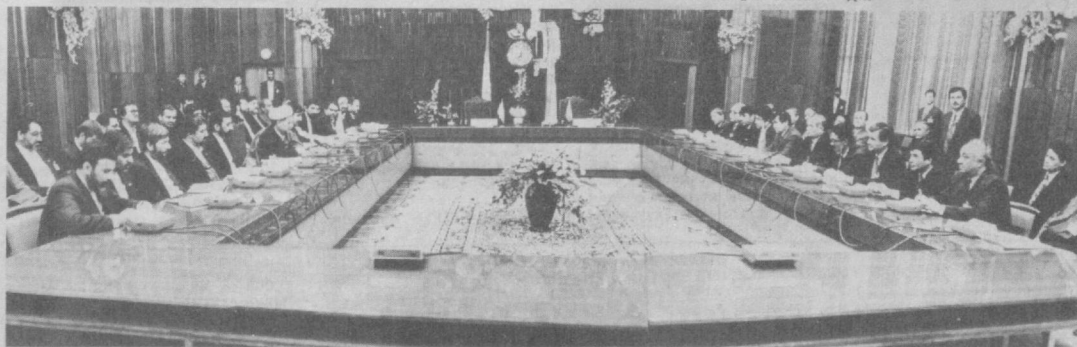
йил мобайнида анча сусайиб қолган эди. Ўзбекистоннинг истиқлолга эришуви халқларимизнинг азалий биродарлиги, ҳамкорлигини қайта тиклаш имкониятини яратди.

1992 йил ноябрь ойида Ўзбекистон Президенти Ислам Каримовнинг Эронга таърифи чоғида бўлиб ўтган олиймақом учрашуви икки халқ ўртасидаги қадимий дўстлик, азалий ҳамкорлик алоқалари тарихида янги саҳифа очди.

Эрон Ислам Жумҳурияти Президенти Акбар Ҳошимий Рафсанжонийнинг Ўзбекистонга таърифи ҳам бу алоқаларни янги мазмун билан

бойитишга хизмат қилиши шубҳасиздир.

Ўзбекистон Президенти шаҳар таъқарисидида қароргоҳида қадимий дўстлик аънасанга биноан ва ахтиром рамзини сафатида меҳмонларга совғалар тақдим қилинди. Шундан сўнг икки президентнинг яқин-ма-яқин мулоқоти бошланди.

СУРАТДА: музокаралар пайти.

(ҒаА).

Ўзаро музокаралар

Айни пайтда Эрон Ислам Жумҳурияти Президенти Акбар Ҳошимий Рафсанжонийга ақритилган қароргоҳ-

даги мажлислар залида Ўзбекистон ва Эрон расмий вакиллари ўзаро музокарага киришдилар. Музокара-

лар чоғида илгари имзоланган битимларнинг қай даражада бажарилаётгани атрафлича таҳлил қилинди. Шундан сўнг савдо-иқтисодий, саноат, фан ва техника соҳаларида ҳамкорлик бўйича ўзбек-эрон қўшма комиссия

сиёсини тузиш ҳақидаги баённома, транзит алоқаларини тартибга солиш тўғрисидаги ва халқаро автомобиль битим лойиҳалари муҳокама этилди.

Ҳужжатлар имзоланди

Халқлар дўстлиги сароинида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов ва Эрон Ислам Жумҳурияти Президенти Акбар Ҳошимий Рафсанжоний иштирокидида кенгайтирилган тарихида музокаралар давом эттирилди. Музокаралар натижасида Ўзбекистон Республикаси таъқарисидида ва Эрон Ислам Жумҳурияти таъқарисидида Али Акбар Вилоятини Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Эрон Ислам Жумҳурияти ҳукумати ўртасида савдо-иқтисодий, саноат, фан ва техника соҳаларида ҳамкорлик бўйича Ўзбек — Эрон қўшма комиссиясини тузиш ҳақидаги баённомани имзоландилар.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари К. Тўлағанов ва Эрон Ислам Жумҳурияти йўл ва транспорт вазири Акбар Туркун Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Эрон Ислам Жумҳурияти ўртасида транзит алоқаларини тартибга солиш ҳақидаги ва халқаро автомобиль катта таассирот ўйғотди.

Хотин-қизлар қўмитасида суҳбат

Мамлакатимизга расман таъриф буюрган Эрон Ислам Жумҳурияти Президенти Акбар Ҳошимий Рафсанжонийнинг рафиқаси Ҳожиноним Ифрат Ҳошимий Рафсанжоний ва уларнинг қизлари Фотиما хоним билан Фоида хоним 18 октябрь кунини Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитасида бўлидилар. Республикаимизнинг таъқарисидида кўздан кўчма ҳаёт ва кучоқ-кучоқ гуллар билан кутиб олди.

Қўмита раиси Ҳалима Худойбердиева меҳмонларга мамлакатимиз хотин-қизларининг турмуш ва меҳнат шароитлари, қўмита фаолияти хусусида сўзлаб берди.

Икки мамлакат муслималари ўртасида дўстона муносабатларни йўлга қўйиш ва ривожлантириш лозимлигини айтди.

Ҳожиноним Ифрат Ҳошимий Рафсанжоний ва Фотима хоним билан Фоида хоним шу кунини «Она ва бола» республика марказини ҳам бориб кўрдилар. Марказнинг иш фаолияти билан яқиндан таъқарисидида.

(ҒаА).

БУХОРО ВА САМАРҚАНД ЗИЁРАТИ

Мамлакатимизда расмий сафарда бўлган Эрон Ислам Жумҳурияти Президенти Акбар Ҳошимий Рафсанжоний 19 октябрь кунини Тошкентдан Бухорога жўнаб кетди. Олий мартабали меҳмонга Ўзбекистон Республикаси раҳбари Ислам Каримов ҳамроҳ бўлди.

Ислам Каримов ва Акбар Ҳошимий Рафсанжоний Тошкент тайёрағида Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раиси Ш. Йўлдошев, республика Бош вазири А. Муталов, Бош вазир ўринбосари У. Султонов, Тошкент шаҳар ҳокими А. Фозилбеков кузатиб қолдилар.

Ўзбекистон Президентининг самолёти байрамона безатилган Бухоро тайёрағига келиб қўнди. Бу ерда юксак мартабали меҳмонлар шарафига Ўзбекистон Республикаси ва Эрон Ислам Жумҳуриятининг давлат байроқлари кўтарилди. Меҳмонларни Бухоро вилояти ҳокими Д. Едгоров, Бухоро шаҳри ҳокими У. Носиров ва бошқа расмий кишилар кутиб олди. Миллий либослардаги навқирон ёшлар икки мамлакат раҳбарларини нон ва шарқона ширинликлар билан кутиб олиб, уларга анвойи гуллар тақдим этдилар. Шундан сўнг автомашина-

лар карвони Ислам олами-нинг буюк алломаси, тасавуф таълимотиининг пешво-гоҳига келиб қўнди. Бу ерда Баҳауддин Нақшбанд ҳоки қўйилган қасри Орифон қишлоғига йўл олди. Табаррук бо-боқалонимиз зиёратгоҳига кираверишда анъаналар кўра кўрбонлик қилинди.

Таваллудининг 675 йилли-ги яқинда халқаро миёнда натижалардан Баҳауддин Нақшбанд меъморий мажмуи Эрон Ислам Жумҳурияти олий раҳбарига катта таас-сирот ўйғотди.

Ўзбекистонда азалий қадриятлар эъзозланаётгани-дан мамнунмиз, — деди Пре-зидент Акбар Ҳошимий Раф-санжоний. — Баҳауддин ҳа-ратлари зиёратгоҳини қўриб бериш мутаассир бўлдим. Бухоро вилояти ҳокими Д. Едгоров меҳмонларга

Баҳауддин ҳазратлари мақ-бараси қисқа муддатда таъ-мирлангани, юбилейда жа-ларидан бири — ҳазрат Ба-ҳауддин Нақшбанд ҳоки қўйилган қасри Орифон қишло-ғига йўл олди. Табаррук бо-боқалонимиз зиёратгоҳига кираверишда анъаналар кўра кўрбонлик қилинди.

ги Эрон раҳбари шарафига зиёфат берди.

Тушдан кейин Акбар Ҳо-шимий Рафсанжоний бошчи-лигидаги Эрон Ислам жум-ҳурияти ҳукумат делегацияси Ўзбекистон раҳбари Ислам Каримов ҳамроҳлигида Са-марқандга келди. Тайёра-гоҳда муҳтарам меҳмонлар-ни вилоят ҳокими П. Абду-рахмонов ва Самарқанд ша-ҳар ҳокими А. Носиров ку-тиб олди.

Делегация аъзолари Че-лак туманидаги имом Исмо-ил ал Бухорий масжиди-да бордилар. Акбар Ҳошимий Рафсанжоний ҳалис илми-нинг билимдонлиги ҳаёти ва фаолияти билан қизиқди, дин ахллари билан суҳбатлашди. Бу ердан ўтганлар руҳига кўрбон тиловат қилинди. Шундан сўнг эронлик меҳ-

монлар буюк олим Мирзо Улугбек расадхонаси ва унинг мемориал музейи би-лан танишдилар. Шунингдек, улар Регистон обидалар маж-муаси, Гўри Амир мақбара-сини зиёрат қилдилар. Ак-бар Ҳошимий Рафсанжоний ва Ислам Каримов муста-ҳкамлиги ҳамда кўркамлиги жиҳатидан Марказий Осиёда ягона бўлган Самарқанд те-мирийул вокзалини бориб кўр-дилар. Эрон Президенти вок-зал биносини диққат билан кўздан кечириб ва бунёдкор-ларга тасанно айтди. Шу ку-ни меҳмонлар Самарқанд-даги эронийлар миллий-ма-даний марказига ҳам таъриф буюрдилар. Кеңқурун вилоят ҳокими улар шарафига зиё-фат берди.

Меҳмонлар шу кунини Тош-кентга қайтиб келдилар.

(ҒаА).

ЯНА 200 ТОННА

Денов районидида «Тожи-кистон» давлат ҳўжалиги ҳам йиллик режани урдала-ди. 340 гектар майдонда ғу-за ўстирган заршунослар 900 тонна ўрнига 905 тон-на оқ олтин йиғиштириб ол-дилар. Ютуққа Исроил Шойматов, Бобоқул Сали-мов, Рустам Каримов, Ед-гор Ҳанимов бошлиқ бри-гада аъзолари муносиб ҳис-са қўшдилар. Теримчилар-дан Гулчехра Бойқабилева, Сабозат Назарова, Саломат Сатторов, Табассум Тур-диева, Ҳалима Қўрбонова-лар ҳар кунини 80—100 ки-лограммдан оқ олтин че-риб, хирмонга ўзларининг катта улушларини қўшди-лар.

Баъзи бригадаларда ҳо-

силдорлик қарийб 40 цент-нерга етди. Исроил Шойма-тов бошлиқ жамоа аъзолари ҳар гектар майдондан 39 центнердан хом ашё йиғиш-тириб олинди. Режа 130 фо-издан ошиб бажарилди. Жамоага мукофот тарзда бир бош қўй ва 20 минг сўм бўл берилди.

— Хали далада ҳосил кўп, — дейди давлат ҳўжа-лиги директори Жуманазар Кенжаев. — Биз яна режага қўшимча 200 тонна оқ олтин йиғиштириб олишга қарор қилдик. Терим суръа-тининг бўшамаётганлиги мажбуриятининг ҳам тез кунларда урдаланишидан далолат беради.

А. ОДИНАЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»
муҳбири.

ДЎСТОНА УЧРАШУВ

Ўзбекистон Республикаси
Прокуратураси умумий
назорат бошқармаси
нинг катта прокурори.
Равшан
БОВОМУҲАМЕДОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»
мухбири.

КУЗ ЮМУШЛАРИ

Бог-тоқзорларнинг келгу-си йил ҳосилдорлигини кўтариш, кўп миқтидан кузда ўтказилган агротехника тадбирларига боғлиқдир. Дарвоқе, куз ҳам ўрталаб қолди. Бог ва тоқзорлардаги сўнгги ҳосил йиғиштириб олинмоқда. Эндиги вазифа зарур тадбирларни вақтида ўтказиш, айниқса, касаллик ва зараркундаларга қарши самарали кураш олиб боришдан иборатдир. Чунки бу йил баҳор серёгин бўлди, натижада узумзор ва мевазорларда касаллик ва зараркундалар кўпайди.

Уларни йўқотиш кузги-қишқи агротехника тадбирларини тўла ва сифатли ўтказишга боғлиқ. Шунинг учун ҳар бир ҳўжалик раҳбари, мухассис, боғбон ва соҳибкор бу юмушларни қисқа муддатларда тўла, сифатли ўтказишга эътиборларини қаратишлари лозим.

Ҳўш, асосий вазифалар нимадир? Тоқ туллари октябрь-ноябрь ойларида қирқилиб, кечиктирилмай қўйилиши керак. Чунки тоқ туллари қишда очик қолса, соғдиқа чалиниши ва зарарланishi мумкин. Ўзбекистоннинг иқлим шароитида, қиш ойларида ҳавонинг соvuқлик ҳарорати 14—16 даражадан юқори бўладиган жойлардаги тоқлар кузда кесилиб, шакл берилиб, албатта қўйилиши керак. Негаки тоқнинг 1—2 йиллик новдалари ҳосил куртаклари соvuқлик 14—16 даражадан ошганда нобуд бўлади. Агар қишда соvuқлик 18 даражадан ошса, тоқнинг 2—3 йиллик зангларини ҳам соvuқ уради.

Соvuқлик даражаси 14—16 дан паст йуралган ҳўдулларида тоқни кесиб, қўндоқлаб, зараркунанда ва касалликларга қарши дорилаб, енгилроқ тулроқ билан ёпи қилиш, чиқинди хашак билан қўнган маъкул. Соvuқлик 10—12 ва ундан паст бўлган жойларда тоқлар кесилмай, ишқом сўри ёки ерда қолиб, қўйилмаса ҳам бўлади. Уларга эрта баҳорда тоқ новдасига сув югурунгача қадар (вегетация бошланishi олдидан) кесилиб, шакл берилади ва сўрига, симга олиб боғланади. Айниқса, анор, анжир соvuққа чидамсиз. Уларни ҳар эҳтиомлга қарши 8—10 даражадан юқори бўладиган ерларда, албатта ахшиллаб қўйиш керак.

Саноат аҳамиятига эга бўлган катта майдонлардаги тоқ туллари 3х3, 3х2,5, 2,5х2 метр кўринишларида экилади. Соғдиқа тўлиқ қирғилда, ҳар бир туяда 150—200 тагача, тоқ баланд сўри ва катта ишқомларда эстирилган бўлса, 400—500 тагача куртак қолдирилади. Умуман кузда тоқ кесилиш, қўйиш ва баҳорда уларни очинди қисман куртаклар ва новдаларнинг нобуд бўлишини ҳисобга олиб, 15—20 фоиз куртакни маромлан ортиққа қолдириш мақсадга мувофиқдир. Симбағаларда эстирилган тоқ тулларида ўшиш кучига қараб, ҳосилли новдаларнинг ҳар бирини 7—8—12 тагача куртак қолдирилади. Заҳира новдаларга эса 2—4 тагача куртак қолдирилиши зарур. Сўри ва катта ишқомлардаги ҳосилли новдаларда куртакларнинг ўшиш кучи бўлса, 16—18 та ва ундан ҳам кўпроқ новда қолдириш мумкин.

Ҳамма ҳикмат новдаларнинг яхши пишиб етилишида. Ўринбосар новдалар ҳосилли новдаларнинг пастки қисмида қолдирилиши лозим. Улар

иккита ҳосилли новдага биттадан бўлисин. Тоқни кесиш тоқ кундасидан бошланади. Пишмай қолган новдалар ва ортиқчалари олиб ташланади. Калта-култа қичкина тўнчалар ва ортиқча эски занглар ҳам кундага тақаб қўл арпада кесиб ташланади.

Тоқ зангларни қаторларнинг икки томонига бир текисда ётишини ва уларнинг қишга яхши ва сифатли қилиб қўйилишини таъминлашда новдаларни тўғри кесишга катта аҳамият бериш керак. Бу мураккаб ишга тажрибали қирқувчи соҳибкор ва боғбонларни жалб қилиш зарур. Тоқни тўғри кесиш ҳосилдорлигини камида 25—30 фоиз оширади, узумнинг сифатини бирмунча яхшилайди. Вилоятларда қишнинг турлича бўлишини ҳисобга олиб, тоқларнинг устига ташланган тулроқ қалинлиги ҳам ҳар хил бўлади. Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилоятда ер қатламларининг музлаши баъзан ҳатто (1968—1969 йиллари) 60—80 сантиметрга етди. Шунинг учун олиб тоқни қўйишда тулроқ қатлами камида 30—40 сантиметргача етказилди, бошқа вилоятларда эса у 20—30 сантиметр бўлиши мумкин. Хуллас, тоқ новдалари тулроқ остида қолиши керак.

шоҳ-шаббалари секин-аста ётиқилди.

Анжир шоҳ-шаббалари кўчирок ўсганини учун уларни кўлда қўйиш бирмунча қийин. У арқон ёрдамида бир томонга қаратиб ётилади ва шоҳ-шаббаси бир текис жойлаштирилгандан кейин устига қамиш ёки хашак ташланади. Сўнг тулроқ тортилади. Анжир шоҳ-шаббаси яхши қўйилган сабабот барги ва поялари билан беркиртилмайди. Шунингдек, қишда анжир шоҳ-шаббалари ётган ерга сув қўйиб бўлмайди. Ортиқча намлик анжир шоҳ ва новдаларини қиздириб, чиритиб юборади.

Бог—тоқзорларни ўғитлаш, қатор ораларини ишлаш, қайташ, қўчат атрофини ўтдан тозалаш, юмшатиб қўйиш кузнинг муҳим юмушларидан ҳисобланади. Шунда келгуси йили қўчат бақувват, соғлом ўсади, меваси йиллик ва рангдор бўлиб етилиди, ҳосилдорлик кўтарилади.

Бог ва тоқзорлар қатор ораларини шудгор қилишнинг энг яхши муддати октябрь ва ноябрь ойларидир. Бу даврда мева дарахтларининг барглари сарғайиб туша бошлайди. Ер қатламида ҳарорат секин-аста соvuқиди. Бу пайла илдизлар ҳали тичлик даврига тўлиқ ўтмасдан органик моддаларни

килограмм рапс ёки бўлмаса перко кўнати уруғларидан чуқурлиги 4—5 сантиметр қилиб сепилиб, ҳаскашлаб, кетидан сугорилса, кўпи билан 8—10 кунда майсалар униб чиқиб, келаси йили уларнинг бўйи 30—40 сантиметрга етди. Қатор ораси кўм-кўк майсалар билан қопланади. Улар куз, қиш ва баҳор фаслларида ҳаводан тушган намни тўлиқ сақлайди. Қиш бирмунча қаттиқроқ келиб, ер қатламлари 80—100 сантиметргача музлайди. Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилоятда бог қатор орасига сидерат ўтлар экилса, ер қатламларининг музлашдан, илдизларни эса кучли зарарланишдан сақлайди.

Кеч куз фаслида ёш ва бу йил баҳорда экилган янги боғлар ва тоқзорларда қўчат ҳосилини тўлдириш мақсадида қўчат экиладиган ерларда 70х70 сантиметр орасида чуқурлар қазиб, ҳар бирига 4—5 килограмм чирган гўнг ташлаб, октябрь ойининг охири ва ноябрь ойининг бошларида худди шу боғларда ўсаётган нав қўчатларидан экилади. Келаси йили улар алоҳида парвариш қилинади.

Жумҳуриятимизда қўчат экиш масъуми асосан ноябрь ойидан бошланади. Бу ишга катта тайёргарлик қўриш ло-

зим. Қўзда экилган қўчат баҳорда бир текисда кўчади, ўсиб ривожланади. Қўчат экишга ерни ажратиш, текислаш, ўғитлаш, чуқур қайтаб қўйиш, бог-тоқзор эр атрофларини ўраш, моллардан сақлаш, хато ўринларига ниҳол экиб, бог-тоқзорларни тўла қалинликка келтириш, арқаб ва зовуларини чопиш, тозалаш каби ишлар ҳам қўзда ўтказилади. Ноябрь ойи ичида соvuққа чидамли ҳисобланган олма, нок, беҳи, олхўри каби мева қўчатлари экилади. Айниқса, олма навларининг вегетатив усулида етиштирилган серхосил қўчатларини ноябрь ойида экилса, қирқилган илдизларидан пиндик (бўртки) тез ўсиб, ниҳолдан яхши кўкаради.

Шунингдек, тулроқ шўрини юниш, замин ости сувини пастайириш катта аҳамиятга эга. Бог-тоқзорлар учун мўлжалланган шўр тулроқларда шўрни ювишдан олдин майдон ахшиллаб текисланади. Октябр-ноябрь ойлари ер ости суви пастга тушган пайт ҳисобланади. Бу шўр тулроқини бог-тоқзорларда тулроқ шўри энг яхши ювладиган вақтдир. Бунда маълум даражада органик моддалар ҳам қўйилиб, тулроқ унумдорлиги камайиши мумкин. Шунинг учун шўр ювиб бўлгандан кейин ҳар текис ерга камида 20—30 тонна органик ўғитга 200 килограмм фосфор ва калий араш ўсади.

Богнинг қаттиқ шамол эсалган тарафидида 6—8 қаторли ихота дарахтзорлар барпо қилиш жуда катта аҳа-

миятга эгадир. Шундай қилинса боғлар ҳосилга кирган, да кучли шамол таъсирида мевалар тўкилмайди. Кучли шамол эса кўпинча мева шохларини синдириб юборади. Мева туллариини чангла-туви асарларининг эркин учиб «ишлаши»га ҳам халақит беради. Ўша ихотазорлардан, ҳосилли ва мева шохларининг тагига тирговчулар қўйиш учун материаллар тайёрлаш ҳам мумкин.

Бу йил зараркунанда ва касалликларга қарши кура-шиш кўпгина ҳўжаликларда паст савияда олиб борилди. Натижада зараркунанда ва касалликлар ҳаддан ташқари кўп тарқалди ва ҳосилга, махсулот сифатига (30—40 фоиз ҳосил нобуд бўлди) зарар етказди. Бунинг олдини олиш зарур. Зараркунанда-ларга касалликларга қарши бу йилги кузги тадбирларни тўла сифатли ўтказиш ҳар бир боғдорчилик ҳўжаликлариининг асосий вазифалари. дандир. Тоқ туллариини қишга қўйишдан олдин 1,5 фоизли днок, кул касали билан кучли зарарланган узумзорларни олтингугурт, 0,50 фоизли оҳан эритмаси билан ишлов бериш керак.

Олма, нок ва беҳи дарахт-ларига барглари тўнла бошлангандан кейин хаво ҳарорати 8 даражадан пастга тушмаган кунлари 5 фоизли препарат сувоқлик (бир гектарига 80 килограмм ҳисобидан) ёки 15 фоизли днок сувоқлиги (уруғлик мева-ли-ларга) сепилади ва гектарига 16—20 килограммдан соғдиқланади. Ўрик ва шафтоли (БН) бордо сувоқлиги билан ишлов бериш даркор.

Бирлашмаминистр ҳа-хил тулроқ ва қишқин шаро-итида жойлашган илмий таж-риба ва қўчатчилик жамоа-ларида янги бог ва тоқзор-лар барпо қилиш учун етар-ли бўлган миндорида сифатли ток ва турли мева-ли қўчат-лар етиштирилган. Ана шу қўчатлардан керагича олиб экиш, бог-тоқзорларини ни-ҳоллар билан тўлдириш, ян-ги бог-тоқзорлар барпо қи-лиш имконияти мавжуд.

Қўлуналар майдони йил сайин кенгайиб бормо-қда. Мазкур эканини қишга тайёрлаш учун ахшиллаб су-гориб, бегона ўтлардан тоза-ланади. Мазкур ўсимлик ил-дизлари ер юзасига яқин жойлашган бўлиб, қаттиқ соvuқдан зарарланиши му-мкин. Соvuқ бошланishiдан олдин қўлуналарзорларга ор-ганик ўғитлар, парниклар-дан чиққан чириндилар таш-лаб, тулроғи юмшатиб, кел-гуси йили қўчатларнинг яхши ўсиши, ривожланиши ва ҳосили баракали бўлиши таъминланади.

«Богни боқсанг бог, боқ-масанг юракка доғ» деган ота-бобларимизнинг нақли бор. Бог-тоқзорларни парва-ришлаш ҳам ёш болани тар-биялашга ўхшайди. Уларга меҳр-муҳаббат билан қара-сак, парвариласак, ўз вақ-тида, яхши муддатларда аг-ротехника тадбирларини си-фатли ўтказсак, боғлар ўз бағрини кенг очди, қилин-ган меҳнат эвазига мўл-кўл, ширин шарбат мевасидан эл-ни баҳраманд этади, ҳўжа-ликларни пири бадавлат қи-лади.

М. МИРЗАЕВ,
Р. Р. ШРЕДЕР номидаги
мевачилик, узумчилик ва
виночилик илмий текши-
риш олий илмгоҳининг
директори
Ю. ЖАВАНҚИ,
М. СОБИРОВ,
қишлоқ ҳўжалик фанлари
номзодлари.

Маҳаллий саноат

«БЕГИМ» ОДИМИ

1990 йилда Ўрта Чирчиқ районида ишбилармон, тадбиркор раҳбарлардан бўлган Сайидатло Тўраев бошчилигида район саноат корхонаси йил бошлаганди. Ўшанда бу корхона Маҳаллий саноат вазирлигидан 300 минг сўм қарз олиб, ўз фаолиятини бошлаган эди. Дастлаб 24 киши ишлаган корхонада ёғоч, тикув ва шлакдан гишт қиларуви цехлар бор эди. Дастлабда йили 40 минг сўм соф фойда билан яқунлаш бўлишга, 1992 йили 268 минг сўм соф фойда билан тугатилган, 4,5 миллион сўмлик кенг халқ истеъмолчи моллари ишлаб чиқарилиди.

Бу йилининг бошларида 23 миллион сўмлик халқ истеъмолчи молларини ишлаб чиқаришни режалаштирилган эдик, — дейди ҳозирги вақтда ҳисдорлик жамиятига айлантирилган ушбу корхона раисининг тижорат ишлари бўйича муовини Абдурахим Ваққосов. — Кейинчалик ишлаб чиқариш қувватини ошириш, иш ҳа-ларини, хом ашё ва пиروаридида тайёр махсулот нархини ошиши ҳисобига режамиз 49 миллион сўм қилиб бел-гиланган. Лекин, мана кўри-пти турганингиздек, бир эмас иккита янги цех ўз фаоли-ятини бошламоқда. Шунинг эвазига биз ҳозирги кунлар-да хомчўт қилиб, йил охири-гача 70 миллион сўмлик мах-сулот ишлаб чиқаришни ре-жалаштирмоқдамиз. Йили 15 миллион сўм атрофида соф фойда билан яқунлаш ниятидамиз.

Ҳақиқатдан ҳам, асосан Тўйтепа ўйингоҳидан бўлиб биноларга жойлашган бу корхонада қилинётган иш-лар кўлими кишини қувон-тиради. Ишлаб чиқаришни янада ривожлантириш, ке-нгайтириш, ишчиларнинг масъ-

улиятини ошириш мақ-садида яна бир хайри иш-ла қўл урилди. Район маҳал-лий саноат корхонаси «Бе-гим» ҳисдорлик жамияти-га айлантирилди, ўз ҳисса-дорлари, яъни ишчи-хизмат-чиларига сотиш мақсадида ҳар бири 5 минг сўмлик 1488 нация акция чиқарилиди. Айни кунларда ҳисдор-лик жамиятига қарашли цех-лар сони 8 тага етказилди. Айниқса, бу ерда фаолият кўрсатаётган резина-чўзма-лар ишлаб чиқарилган цех фаолияти тахсинга лойиқ. Бундай цехлар нафақат ви-лоятда, балки республика-мида ҳам бармоқ билан са-нарли даражада. Бир ойнинг ўзигагина бу мўъжаз цехда 2,5 миллион сўмлик халқи-миз учун ҳам, саноатимиз бўлган резина-чўзмалар иш-лаб чиқарилаётган.

Диққатга сазовор жойи шундаки, ҳисдорлик жа-миятида енгил-елпи, бозор-боп, нархи осмонда бўлган махсулотларни эмас, халқи-мизга керакли, айниқса, шу кунларда ноёб ҳисобланган болалар кийим-кечакларини ишлаб чиқаришга катта эъти-бор берилмоқда. Уларнинг мақсади катта фойда ор-тидан қуввиш эмас, балки ис-теъмол бозорини махсулот билан тўлдиришдир.

Тўғрима матолар, кийим-кечаклар цехида ҳам асосан болаларга мўлжалланган ўн-дан ортиқ турдаги махсулот-лар чиқарилади, ёғоч цехида эса стол-стул, курси, диван, ётоқ мажмуалари чиқари-моқда.

— Марҳамат, сўнгги янги-лигимиз, — дея А. Ваққосов эътидога махсулот ишлаб чиқариш арасидан турган янги тикув цехини кўрсатди. — Подолска тайёрланган 60 та тикув машинасини 22

миллион сўмга сотиб олдик. Уларни ўрнатиб, пайванд-лаш ишлари ҳам тугатилиш арасида. Мана бу хонада-гилари тайёр, эрта-индин қўлаб махсулот ишлаб чи-қара бошладимиз.

Ҳамроҳимиз тақлифи би-лан яна бир янги цехга на-зар солидик. Кенг, ёруғ хо-нада бир қатор қилиб Тула-да ишлаб чиқарилган «Гам-ма» тўқув машиналарни жой-лаштирилган. Замонавий бу дастгоҳлар ёрдамида эрта-индин бу ерда ҳам турли хил пайпоқлар тўқиш чиқари-ла бошладимиз. Ёнг муҳими, 20 та бу дастгоҳни 8 киши боқариши мумкин.

Шуни айтиб ўтиш кераки-ки, бу ҳисдорлик жамия-ти Россия, Украинадаги ҳам-касблари билан муस्ताҳкам алоқа ришталарини сақлаб келмоқдалар. Мана шу ало-қалар натижасида вузудга келган тикув ва пайпоқ цех-ларини эса яна қўшимча ра-вишда 60 кишини иш билан таъминлайди. Натижада иш-чилар сони 150 нафарга ета-ди.

— Ёнг муҳими, — дейди А. Ваққосов, — бизнинг та-шаббусларимизни районимиз ҳокими Мирзамоҳид ака Ик-ромов, Тошкент вилоят маҳаллий саноат концерни бош-лиги Лазиза Асқаровалар доимо қўллаб-қувватлашаёт-гани бизни янгидан-янги ишларга илҳомлантирмоқда. Натижада ишчиларимиздан Г. Солиқова, З. Султонова, Н. Ибраимова, У. Холмуро-дова, М. Мирзабоева, М. Усмонова, М. Бойбаевавалар бор билдирилгани сифатлироқ махсулот ишлаб чиқаришга сарфлашмоқда.

— Марҳамат, сўнгги янги-лигимиз, — дея А. Ваққосов эътидога махсулот ишлаб чиқариш арасидан турган янги тикув цехини кўрсатди. — Подолска тайёрланган 60 та тикув машинасини 22

Ха. Ўрта Чирчиқ райони-да «Бегим» сингари корхона-лар, тадбиркорлар қўлаб қолдилади. Бизнинг ҳам ия-тимиз битта, омад сизга ёр бўлсин, «Бегим», дегимиз келди.

ТОЛИБ ҲАКИМОВ,
Ўрта Чирчиқ район
«Машъал» газетаси,
матбул котиби.

СУРАТЛАРДА: 1. «Бе-гим» ҳисдорлик жамияти рансининг тижорат ишлари бўйича ўринбосари Абду-рахим Ваққосов (ўнгда) пай-поқ цехи ходимлари билан бирга «Гамма» машинасида тўқилган махсулотни кўздан кечиришмоқда. 2. Янги тикув цехининг ишлаб чиқариш бў-ғинларидан бири.

А. ЭГАМҚУЛОВ
олган суратлар.

СОҲИБКОРЛАР

ҲИММАТИ

НАМАНГАН. (Телефонда олинди). Ўйинчи боғбон ва соҳибкорлар эл дастурхона-га 2166 тонна ҳўл мева со-тиб, бу соҳадаги йиллик ре-жани ошириб бажардилар. Бу борада айниқса «Соҳиб-кор» жамоа ҳўжалиги қи-лоқлари пешқадмлик қи-лишмоқда. Улар режадаги

570 ўринга 607 тонна ҳосил билан баракали улуш қўшди-лар. Шунингдек, А. Мўми-нов номли, «Зарбдор», «Ўй-чи» жамоа ҳўжаликлари соҳибкорларнинг ҳам эл дастурхонани мўл-кўн нозу неъ-матларга бойитишда муно-сиб улушлари бор.

ЯНГИҚўРҒОН районидан Ж. Охунов номли давлат ҳў-жалиги соҳибкорлари 3000 тонна савзот, 1000 тонна узум, 130 тонна мева, 100 тонна дон сотиб қорвадан ташқари ҳамма соҳалар бў-йича режани урдадиллар. А. Обидинов, А. Зиявудди-нов, П. Тиллаев, Н. Дадабо-ев, М. Дадахонова, Х. Жу-раева бошлиқ бригадалар ва

цудратчилар ҳар гектар май-дондан 450—500 центнердан савзот, 110 центнердан ошириб узум ҳосили олишга эришилди. Мазкур соҳалар-дан олинган соф фойда 120 миллион сўмдан ошиб кет-ди. Ялли пўл даромади эса 550 миллион сўмни ташкил этди.

Ҳўжаликдаги ёрдамчи тар-моқлардан ҳам 200 миллион сўм соф фойда олиш кўзда

тутилаётди. Давлат ҳўжали-ги раҳбари Баҳодир Охуно-вин таъкидлашча, яна 500 тонна савзот, 100 тонна узум сотиш учун қўшимча мажбурият олинган. Шу ку-ларда бу борадаги режалар-ни урдадаш учун кураш олиб боришмоқда.

А. ҚОРАБОВЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»
мухбири.

дунда 36 центнердан соф дон олинди. Қувончли, 406 тон-на бугдой улуғлиги учун сотил-ди. Фойдаси шундаки, олдин бугдойнинг бир килограмми 62 сўмга сотилса, уруғлик 140 сўмдан пулланди. Кел-гуси йили бу ерда 400 гек-тарга бугдой экиш режалаш-тирилди.

Ҳўжалик иссиқхонасига ташириб буюрсангиз хаваси-ни келди. Ҳамма ёқ озода, саранжом-саринга. Аюбий манзара янги кириб қолган-дай бўлмас. Лимонзордаги ҳосил кишини ҳайратга со-лади, 6 гектар иссиқ-хонанинг ярми лимонзор-қолганда эса киш масъуми учун помидор, бодиринг ети-ш-тирилмоқда.

Кези келганда боғиозгон-ликларинг чорвачилигини эришайтган ютуқларини ҳам айтиш ўринли. Давлатта қўш-тириш 9 ойлик режаси 120, сут топириши эса 117 тоннага ало этилди. Ҳар бош сиғирдан ўртача 2676 кило-грамдан сут соғиш белги-ланган бир пайтда Шафот Бобонулова, Гулсара Қоси-

мова, Болхон Олимовалар 3 минг 100 килограммлик маррани қўлаб меҳнат қи-лишайтир. Саттор Эрашов, Хурсанмурод Мўминов, Му-сурмон Сатторов каби мол-боқарлар ҳам ишлар риво-жига муносиб удуш қўш-моқдалар.

— Эришайтган ютуқлар албатта одамларга яратил-ган ижтимоий шарт-шароитга боғлиқ, — дейди ижара ҳў-жалик директори Алижон Абдуллаев. — Қувониб-қу-вониб гапиришга аризулиқ ишлар қилишмоқда. Мана ҳў-жалик ҳудудидан барча хонадонлар галаштирилган. 90 фоиз ичимлик суви билан таъминланган. Йил охири-гача бу ишларни ниҳоятга ет-казамиз. Айниқса кам даро-мадли, боқувчисини йўқот-ганларга, ночорларга, меҳ-нат ва қўш ветеранларга доимо ёрдам қилиш чўзма-дамиз. Ветеранлардан 10 нафарига 500 минг сўмлик қурилиш ва уй тўзатиш иш-лари ёрдам берилди. Кам даромадли ва сарфсиз яш-ишларга 750 минг сўм акри-тилди. Ҳўжалик 12 ойлик оятлиққа олган, 3 нафар меҳнат ва икки нафар уруш ветеранига «Чимё» ва «Чор-тоқ» дам олиш санаторийси-га бепул йўллама берилди. Кунин кеча қариялар кунин

муносабати билан вилоят қариялар уйига 200 минг сўмлик мева-савзот жўна-тилди. Болалар боғчасида тарбияланаётган 1300 на-фар болага боғча сарф-хара-жатларининг 75 фоизи ҳўжа-лик ҳисобидан таъминланган. Илгорлар ҳар ўн кунда му-носиб рағбатлантирилмоқда. Мева-савзот ва картошка етиштириш илгорларига 850 минг сўм мукофот тарқатил-ди.

Ҳўжаликда эришайтган ютуқлар ҳақида илқ гап-ларни яна узоқ қорғозга ту-шириш мумкин. Ҳўжалик раҳбари Алижон Абдулла-евдан муаммолар ҳусусида сўраганимизда у шундай жа-воб қилди:

— Агар муаммоларни са-насақ, адоғига етолмаймиз. Аммо у йўл, бу йўл билан иш юришмайди. Ишбилар-монлик ва тадбиркорлик би-лан каму кўстимизни ўзи-миз топишимиз керак. Бу-сиз бозор иқтисодиётининг қишқин сўмоқларидан ўтол-маймиз.

Ҳа. раҳбар ҳақ гапни айт-ди. Тоғни баланд деганга кишиларнинг омад доим қўлиб қоқаверади.

Дилмурод ҚИРҒИЗБОВЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»
махсус мухбири.

Тойлоқ тумани мева-сабзавотчиликка ихтисослашган. Туман меҳнатқашлари об-ҳаво қийинчиликларига қарамай республикада биринчи бўлиб сабзавот топириши режа-сини урдадиллар. Режадаги 53235 тонна ўринга 54000 тонна сабзавот йиғилди. Ҳозирда далаларда сабзавот йиғиш ишлари давом этмоқда. Имкониятларини ҳисобга олиб яна беш минг тонна сабзавот тайёрлаш мўлжаллан-моқда. Бу муваффақиятга Боғиозгон ижара ҳўжалиги, Улутбек номли ва «Кўшчино» жамоа ҳўжаликлари, Р. Сандиязовов номли давлат ҳўжалиги катта ҳисса қўшди-лар.

Қуйида маррага илдам етиб келган «Боғиозгон» ижара ҳўжалиги ҳақида сўз уртамиз.

Тарихдан маълумки, бо-бомиз Амир Темур яратган боғлардан бири Боғиозгон деб аталади. Ижара ҳўжа-ли-ги ҳам шундай номланган. У ўз номига монанд — боғу роғларга бурканган, жуда ҳам сертармон. Сабзавотчи-лик, мевачилик, картошқачи-лик, уруғчилик ва чорвачи-ликдан даромад олинаётган. 339 гектар майдондаги боғ-лардан мева бермоқда. Олма, қароли, шафтоли ва беҳи етиштирилди. Ҳозир-гача 600 тонна олма топи-ш-тирилди. Олма узиш давом этмоқда. Мева топишдаги ҳўжаликнинг «Янги ҳаёт» бўлими 1-бригадаси бошли-ги Абдулҳамид Бобоев ай-ниқса яхши натижага эриш-ди. 22 гектар боғдан 110 тонна мева топириди. Сир эмас, бу йил мевадан мўл ҳосил етиштириш имкони

бўлмади. Об-ҳаво инжиқлик-лари ёмон таъсир қилди. Ҳўжаликда 4300 тонна сабзавот топириши режалаш-тирилган эди. Меҳнатқаш-ларнинг саъй-ҳаракати ту-файли шу кунгача 5200 тон-на сабзавот йиғилди. Поми-дордан айниқса кўп ҳосил олинди. Ҳар гектар майдон-дан режадаги 350 центнер ўринга 420 центнердан по-мидор етиштирилди. Ҳўжа-ликида Охунбобоев номи бўлиб бу борада ярат қўс-тирилди. 1030 тонна ўринга 1253 тонна махсулот топи-рилди. Илгор бригада бош-ликлари Асрор Сатторов, Илудшо Маматқулов, Ҳасан Бойтиров, Хамрақул Зоиров, Сунобой Ёрматов, Ўлмас Жа-лиловлар айниқса катта ютуққа эришилди. Улар гектаридан 550 — 600 центнерга етказиб поми-

Эл дастурхона-сара сабзавот

дор

СЕРКИРРА ИЖОД

Профессор Малик Мурод 1933 йили Наманган вилоятининг Янгиқўрғон (Чортоқ) туманида деҳқон оиласида дунёга келди. Ота-онаси адабиёт ва санъатнинг қадрига етган кишилар эди. Олим

табиагининг шаклланишида оила, маҳалла-қўй ва қишлоқнинг ўзига хос ўрни бор. У мактабда ўқиган йилларидаёқ китобга меҳр қўйди. Бадиий адабиёт, халқ оғзаки ижодида қизиқиши, билимга чанқоқлиги билан эл озига тушди. Китоб тўплаб, шахсий кутубхоналар ташкил қилди. У ўн беш ёшга кирганида Ойқирон Шўро жамоаси қосидаги қироатхонага мудир эди. Шу билан бирга қишлоқ ахли ўртасида китобхонани кучайтириш борасида фаол жонбозлик кўрсатар, оқшомлари отаси мудирлик қилаётган қарвонсаройдаги миллий қойхона «қизил бурча»да вақт-матбуот хабарлари, янги китоблардан мақолалар ўқиб бериб ҳамқиллоқларини хушнуд этарди.

Ҳар кун китобхонлик. Одамлар унинг ҳаяжонли ўқишларига ўрганишган эди. Қойхонага бир кун Ғафур Ғўлом меҳмон бўлса, бошқа кунлари Ҳамид Олимжон, Ойбек, Абдулла Қаҳҳор кириб келгандек бўларди. Ўзбек халқ достонлари «Ал-помини», «Гўрғули», «Қўнғутмиш» ўқилар ва достонхонлик бошланиб кетарди. Ана шу йиллардаги қироатхонлик уни улкан адабиётга бошлади. У ўрта Осиё давлат дорилфунунини имтиёзли тугаллаб, ўз қишлоғига қайтди. Аввалгига Чортоқдаги 8-мактабда ўқитувчи, кейинчалик Қўшон қишлоғидаги 11-ўрта мактабда директор ва район халқ таълими бўлимида бош йўриқчи бўлиб ишлади. Сўнгра Мақсуд Шайхоннинг таклифи би-

лан республика Фанлар академияси А. С. Пушкин номли (ҳозирги Алишер Навоий) тил ва адабиёт институтига аспирантурага кирди. 1962 йилда устоз раҳбарлигида фан номзодлиги диссертациясини ҳимоя қилиб, ана шу илмий даргоҳда ишлаб қолди.

Малик Муродов Ходӣ Зариф, Мансур Афзалов, Музафина Алавиа каби устозлар раҳнамолигида ўзбек халқ ижоди ва маданиятининг турли соҳалари бўйича тадқиқот олиб борди. Профессор Ҳамид Сулаймон таклифи билан республика Фанлар академияси Адабиёт музейини ташкил этишда фаоллик кўрсатди. Алишер Навоий ҳаёти ва ижоди бўйича илмий тадқиқот ишларини олиб борди. Ўша давр Алишер Навоий номи билан боғлиқ илмий, амалий ва тасвирий санъатдаги қатор ишларда олимнинг ўзига хос ҳиссаси бор. У Самарқандда Садриддин Айний, Жисзахда Ҳамид Олимжон, Андижонда «Адабиёт ва санъат», Қўқонда Ҳамза мемориал уй музейларини ташкил этишда фаол қатнашди.

Серкирра ижод соҳиб 1979 йилдан бери Абдулла Қодирий номи Тошкент давлат маданият олий билимгоҳида болалар адабиёти ва кутубхоналарда болалар билан ишлаш кафедрасида мудир бўлиб ишлаб келмоқда.

Малик Муродов раҳбарлигида 10 нафар фан доктори ва 30 нафар фан номзодлари тайёрланди. У 50 дан кўпроқ китоб ва 500 дан ортқ мақола муаллифидир. Профессорнинг ишлари нафақат Ўзбекистонда, балки хорижий мамлакатларда ҳам эътироф этилган. Тиниб-тинчимас, изланувчан олим 60 ёшга тўлди.

адабиёт фантастикаси». М. Муродовнинг «Ўзбек халқ эртаклари» 7-жилд, К. Махмудовнинг «Меҳмоннома», «Ўзбек тансиқ таомлари», «Ўзбек кийимлари» ҳамда ўзбек расм-русумлари, урф-одатлари, маросимлари, анъаналарига, Наврўзга бағишланган китоблар ҳам бўлиб, уларнинг кўпчилиги тил, адабиёт, тарих, география фанларига оиддир. Ушбу кутубхонада XIX асрга доир Фурқатнинг 2 жилдли тўла асарлар тўпламининг қўлёзма нусхаси сақланмоқда. Булардан ташқари ўзбек санъати ароблари ҳақида китоблар, болалар халқ достонлари ва расм-русумларимиз суратга тўширилган видеокассеталар ҳам йирилган. Туркияда ташкил этилган ушбу кутубхонага профессор Малик Муродов номи берилади.

Муъассар НЕЪМАТОВА, А. Қодирий номи Тошкент давлат маданият институтига катта ўқитувчиси.

ПАХТА ТОЗАЛАШ ЗАВОДЛАРИ, ЖАМОА ВА ДАВЛАТ ХЎЖАЛИКЛАРИ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Пахта йигим-терими мавсумида хирмонлар — бунтлар устини ёпишда брезент ва бошқа чодирбоп материалларга талаб-эҳтиёж роят ортади. Кўпчилик уларни қидириб, қимматли вақтларини зое кетказадилар. Бизнинг ташкилот шу масалада

Сизларга ёрдам беришга тайёр:

пахта хирмонларини устини ёпиш учун пишиқ-пухта чодирбоп материални, шунингдек мелиорация ишларида қўлланадиган тўқима қопламани

сотиб олишни таклиф этамиз

Бундан ташқари барча ташкилотлар қўйидаги хом ашёлар ва молларни ҳам харид қилишлари мумкин:

- 2-, 14-, 16-, 18-, 20- атторлик — галантерей гуруҳларига мансуб, барча рангдаги сунъий чарма;
- пойфал картони;
- эркаклар, аёллар, болалар пойфалларининг юқори қисми — дастаги;
- пойфал чарми;
- линолеум.

Сотиб олинган хом ашё ва маҳсулотларга ҳақ тўлаш Тошкентда амалга оширилади.

Харид қилинган моллар бир ой давомида етказиб берилади. Юқорида таъкидланган хом ашё ва маҳсулотлар линт билан айирбошланиши ҳам мумкин. Мулоқот учун Тошкентдаги телефонлар: 32-10-53; 33-80-41.

ТАШКИЛОТ ҚЎЙИДАГИ ЗАМОНАВИЙ УСҚУНАЛАРНИ СОТАДИ:

1. ЯПОНИЯНИНГ «ТОШИБА» ФИРМАСИ ТОМОНИДАН ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН 11 КВТДАН 75 КВТГАЧА, МИНУТИГА 750 ДАН 3000 ГАЧА АЙЛАНИШ ҚЎВВАТИГА ЭГА БЎЛГАН ЭЛЕКТРОДВИГАТЕЛЛАРИ;
2. ҲАМДУСТЛИК МАМЛАКАТЛАРИДА ТАЙЕРЛАНГАН 2,2 КВТДАН 5,5 КВТГАЧА, МИНУТИГА 950 ДАН 3000 ГАЧА АЙЛАНИШ ҚЎВВАТИГА ЭГА БЎЛГАН ЭЛЕКТРОДВИГАТЕЛЛАРИ. КЕЙИНГИ ТАЪЖИДЛАНГАН ЭЛЕКТРОДВИГАТЕЛЛАР МАҲСУЛОТНИ ИШЛАБ ЧИҚАРГАН КОРХОНА ТОМОНИДАН ҚЎЙИЛГАН БАҲО БЎЙИЧА СОТИЛАДИ.

Бундан ташқари ушбу ташкилот республикадан ташқари олиб чиқишга лицензияси бўлган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини пул ўтказиш йўли билан

СОТИВ ОЛАДИ

ЖАМОА, ДАВЛАТ, ШИРКАТ ХЎЖАЛИКЛАРИ, РАҲБАРЛАРИ, ФЕРМЕРЛАР ВА БОҒДОРЧИЛИККА ҚИЗИҚУВЧИ БАРЧА ФУҚАРОЛАР ДИҚҚАТИГА!

МЕВАЛИ ДАРАХТ ҚЎЧАТЛАРИ КЕРАКМИ? МАРҲАМАТ!

Она заминимиз қадим-қадимдан боғ-роғлар маскани бўлган. Бу мезорлар довури бутун жаҳонга ёйилган. Мамлакатимиз мустақил бўлган, улкамизни яна боғ-роғларга бурқаш, ширин-шарбат ноз-неъматлар етиштиришни кўпайтириш имконияти вуҷудга келди. Янги-янги боғ-роғлар яратиш учун энг аввало яхши навл дарахт қўчатлари зарур. Бу борада Сизларга Наманган вилояти Тўрақўрғон туманидаги «Тўрақўрғон» жамоа хўжалигининг қўчатчилик питомниги миришкорлари кўмак беришга тайёрдирлар.

Бу масканда ҳозирги пайтда тажрибали боғбонлар томонидан пайвандланган 1 миллион туп турли мевали дарахт қўчатлари тайёрланиб, кўчириб экишга ҳозирлаб қўйилган. Урикнинг «Боғи-шамол», «Шалах» (йирик мева), олманинг «Славя победителям», «Голдиндишест», «Кинг Девид», «Голден супер», «Монгол», шафтолининг «Элберт», «Чемпион», нокнинг «Урмон гўзали» навлари қўчатларини банк орқали маблаг ўтказиш йўли билан ва нақд пулга.

СОТИВ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН

Қўчатлар нархи бозор баҳосидан 15—20 фоиз арзон.

Қўшимча маълумотлар учун Тўрақўрғондаги телефон: 8-369-44-21-201.

Ш. АЛЛАМОВ, У. МУҲАМЕДОВ.

ТОШКЕНТДАГИ ТАШКИЛОТ

МУСТАҚИЛ ДАВЛАТЛАР ҲАМДУСТЛИГИ МАМЛАКАТЛАРИ И Г А ЧИҚАРИШГА ЛИЦЕНЗИЯСИ БЎЛГАН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МАҲСУЛОТЛАРИНИ, ВИНО ВА КОНСЕРВАЛАРИНИ ПУЛ ЎТКАЗИШ ЙЎЛИ БИЛАН

СОТИВ ОЛАДИ

Мулоқот учун телефон: 68-37-81 (шанба ва якшанбада ҳам муурожаат этиш мумкин).

ТАШКИЛОТЛАР ҲАМДА БАРЧА

ФУҚАРОЛАР ЭЪТИВОРИГА

ГАЗЕТАМИЗДА СИЗНИНГ РЕКЛАМА, ҚЎТЛОВ, ТАБРИКНОМА, ОЛДИ-СОТДИ ХУСУСИДАГИ ЭЪЛОНЛАРИНГИЗ ТЕЗДА БОСИБ ЧИҚАРИЛАДИ.

Манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри. Матбуотчилар кўчаси, 32-уй, 546-хона. ХАТ ЕЗИНГ. ТАШРИФ БУЮРИНГ. ҚҲН. ФИРОҚ ҚИЛИНГ.

ЧИРОЙ ОЧМОҚДА

Пешку районидagi «Буюро жамоа хўжалигининг Сузана қишлоғида икки йил бурун ҳақимлик амбулаторияси иш бошлаган эди. Ў ердаги шиоколар беморларга намунали хизмат кўрсатишмоқда. Қишлоқнинг бир чеккасида катта савдо дўкони, гўшт дўкони ва саргаршоҳна элга хизмат кўрсата бош-

лади. Яқинда жамоа хўжалиги ёрдами билан янги мактаб ва боғча учун бинолар қурилди. Уни тумандаги қолхозларро кўча механизациялашган колонна қурувчилари бунёд этишди. Энди қишлоққа газ қувури ўтказилмоқда.

Дилором АҲМЕДОВА.

ТУРФА ОЛАМ

«СЕВГИ ОЛМАСИ»

Помидор овқат таъмига таъм қўшишдан ташқари кишига тетиклик бағишлай, юрак ишини мустаҳкамлайди. Бу қадимий ўсимлик ўрта Осиёда, жумладан, Ўзбекистонда XIX асринг охириларидан эълан бошланди.

Помидорнинг асли ватани Жауабий Америка. Бу қитъа кашф этилган, помидор Европага, дастлаб Испания, Португалия ва Италияга келтирилган.

Қизиги шундаки, аввалгилардан кўча-кўйини кўкаламзорлаштиришда, мевасидан дориндорини сифатида фойдаланишган. Шу боис италянлар помидорини «помидоро» — «олтин олма», француслар эса «пома амарис» «севги олмаси» деб аташган.

Помидорнинг одам танаси

учун фойдаси катта. Унинг меваси таркибидagi моддалар навиға қараб турли миқдорда бўлади. Жумладан, 5—12 фоиз қуруқ модда, 3—7 фоиз қанд, 0,2—0,9 фоиз кислота, шунингдек, крахмал, минерал тузлар ҳамда Р, С, В витаминлари бор. Булардан ташқари унинг таркибида 25 дан ортиқ кимёвий моддалар мавжуд. Улар ҳам саломатлик учун зарур.

Мутахассисларнинг фикрича, инсон танасида бир неча-кунунда 70—80 миллиграмм С ва 1,5 миллиграмм А витаминига эҳтиёж бўлган. Уни қондириш учун эса, кунига 200—250 грамм помидор истеъмол қилиш кифой.

А. АЛИЕВ.

«ШАРҚ ЮЛДУЗИ» ЖУРНАЛИ ЎҚУВЧИЛАРИГА

Қадрли дўстлар! Азиз муштарилар!

Ҳозирги моддий қийинчилик, бозор иқтисоди деб аталмиш муносабатлар дарида ҳеч кимга осон тўтиб бўлмайди. Қоғоз, матбаа, йўлқира ҳаражатлари кескин ошиб кетгани тўғрисидагина киникдорларнинг инсон қалбини ларзага солувчи асарларининг чиқиши қийин бўлиб қолди. Лекин, барибир, кечати, бугунги ва эртаги кунимиз ҳақида ёзиш учун, халқимизнинг ўзалигини аниглаш учун, Ўзбекистон Истиқлолини ҳимоя қилиш учун Маънавий деган ноёб тушунчани асрашимиз шарт.

«Шарқ юлдузи» журнали шу нури мақсад йўлида хизмат қилувчи адаб шойрлар, олим ва мақола нависларнинг кўз тиккан, умид қилган йирик ойнамаси эканини яхши биласиз. Журнал ўз саҳифаларида узоқ ва яқин ўтмишимиз, кеча ва эртагига ҳақиқат ҳақиқатини тасвирловчи асарларни эълон қилиш билан Ўзбекистон мустақиллигига баҳоли қудрат кўмаклашиш ва бундан кейин ҳам кўмаклашиш. Зеро Ўзбекистон Истиқлоли ҳам бизга энг аввало маънавий бойликларимизни қайтариб бериб, Ҳақиқат, Адолат, Инсонни авайлаш деган муқаддас тушунчалар Истиқлол меvasидир.

Худо хоҳласа бу танқисликлар, «ўтиш дари» деган гаплар чиндан ҳам ўтиб кетади. Муҳим, биз нукул қорин тўй-

дириш, яхши кийиниш гами билан андармон бўлиб, инсоний туйғулари унутиб қўймаслигимиз зарур. Оч қоринни тўйдириб осон, оч маънавий ўзини тўйдириб эса мушкул.

Ҳозир 1994 йил учун обуна расмийлаштирилмоқда. Биз «Шарқ юлдузи»ни илоҳи бориға кўпроқ одам ўқисин деган ниятда журналнинг ҳар бир сонини нархини дастлаб 300 сўм, йиллик обуна баҳосини эса 3600 сўм деб белгиланган эдик. Ҳисоб-китоб қилиб кўрсак, бунча маблаг қоғоз сотиб олишга ҳам етмас экан.

Шу боисдан 1994 йилда «Шарқ юлдузи»нинг ҳар бир сонини нархини 600 сўм, йиллик обуна баҳосини эса 7200 сўм деб белгиланган мажбур бўлдик. Обуна билан алоқадор барча ташкилотлар, алоқа бўлимлари, барча вилоят, туман ҳокимликлари, ташкилот, корхона, илм, ўқув даргоҳларига маълум қиламиз:

«ШАРҚ ЮЛДУЗИ» ЖУРНАЛИНИНГ 1994 ЙИЛ УЧУН ОБУНА БАҲОСИ:

БИР ИЛГА — 7200 СЎМ. ОЛТИ ОЙГА — 3600 СЎМ. ЖУРНАЛ ИНДЕКСИ — 75458.

Етмиш йилдан бери чиқиб келган сеvimли ойнамангизнинг эртанги қисмати сизларнинг савий-ҳарақатингизга, «Шарқ юлдузи»га қанчалик фаол муштарий бўлишингизга боғлиқ.

«Шарқ юлдузи» журнали меҳнат жамоаси ва жамоатчилик кенгаши.

си Нормамат Анорбоев ўз вазифасида фидокорлик билан ёндашадиган кишилар тоифасидан. Етти йилдан ошдики, у барча «спорт ишлари, оммавий тадбирларга бош-қош, Айнан унинг савий-ҳарақатлари тўғрисида ўзбекистонда жисмоний тарбия ва спорт ишлари йил сайин кенг қўлчол ёзиб, эндиликда бу соҳада 1 — «Боевут» совхозни нафақат районда, балки вилоят миқёсида етакчи поналарга кўтаришмоқда.

Қараңг: жисмоний тарбия ва спорт деса пешонаси тилишадиган, бу нарсани асосий ишдан беҳуда қалғиш деб билидиган раҳбарлар оз эмас, айнан уларнинг эътиборсизлиги тўғрисида, афсуски, қишлоқларимизда аҳолини жисмоний тарбия тадбирларига жалб қилиш ишлари ҳозирча кенг қўлчол ёза олмапти. Ҳолбуки, 1 — «Боевут» совхозини мисолида тамомен ўзига манзара гувоҳи бўлиб, яқин ҳоҳиш-ирода бўлса, ҳар қандай шароитда ҳам жисмоний тарбия ва спорт ишларини юксак савияда олиб бориш мумкин экан.

Шу ўринда бир нарсани алоҳида таъкидлаш жоиз. Раҳбарлар жисмоний тарбия ва спорт ишларига эътиборни қаратгани билан бу ишларни моҳирона йўлга қўй оладиган ташкилотчи бўлма, қўзланган самарага эришиш мушкулдир. Бу борада ҳам 1 — «Боевут» давлат хўжалиги аҳлининг омади келган. Хўжаликнинг спорт ва оммавий ишлар йўриқчи-

• Спорт •

Спортга мутасадди раҳбарлар билан таърифиш қолгани, одатда нуқул нолиш эшитсан: «У йўл, бу йўл, маблаг етишмайпти» ва ҳоказо. Тўғри, ҳозир ҳеч кимга осон бўлаётгани йўл. Лекин масаланинг моҳиятига синчиклаб назар ташланса, асосан ўз вазирасини уйдлашга ноқобил бўлган ёки вилоятдан ишлангани ёлғай олмайдиган кимсаларига турли баҳоналар излаш билан овора эканлигини пайқайсиз. Зеро, ишланган ҳоқлайидиган мушкулликлардан қўчмасдан ўз вазира-ларини сидқидилдан бажаришмоқда.

Боевут районидagi 1-Боевут давлат хўжалигида бўлган мизда бунга яна бир қанча ишонч ҳосил қилдик. Зеро, хўжаликда спортнинг олти тури бўйича машғулотлар ўтказилиб, турлибди. Футбол секциясида 140, волейбол секциясида 125, шахмат-шахча тўғрисида 87 киши иштирок этмоқда. Бу, баъзи, жойларда бўлганидек, шунчаки қоғозга

ПОЛВОНЛАР ДАВРАГА ТУШГАНДА

битилган рақамлар эмас. Боевутлик спорт мухлислари район, вилоят мусобақаларида фаол қатнашиб келишмоқда, мунтазам машқулот ўз самарасини бериб, қувончли натижаларга эришилмоқда. Чунотки, миллий кураш бўйича район беллашуварларида хўжалик вакиллари йикинчи ўринни эгаллашди. Вилоят миқёсида ҳам бўш келмай, фахрли учинчи поғонага кўтарилишди. Бу муваффақиятда Алдам полвон Ражабов, Исмомил полвон Солиев, Наби полвон Холмуротов, Неъмат полвон Иноятволарнинг ҳиссаси катта бўлди.

Футбол ва шахмат бўйича янада каттароқ ютуққа эришилди. Хўжалик футбол жамоаси вилоят биринчилигида кўтаринки руҳда тўп суриб, биллур совринни қўлга киритди. Мусобақаларда Эркин Исломов, Икромали Эргашев, Набижон Азимов, Алдам Ражабов уларини яхши жиҳатдан кўрсатишиб, жамоа ютуғига салмоқли

ҳисса қўшишди.

Еш шахматчилардан Баҳодир Каримбердиев, Аҳмаджон Холиқбердиев, Фозилжон Жураев, Абдуғафур Яхшибоевларнинг савий-ҳарақатлари ҳам зое кетмайпти. Хусусан, Каримбердиев вилоят биринчилиги учун бўлган С. Эшонқуловни доғда қолдириб, голиблик унвонини қўлга киритди.

Шуни айтиш керакки, бевосита мусобақаларда тақдирланган ташқари совхоз маъмурияти ва касабаяошмалари қўмитаси турли баҳслар голиб ва совриндорларини эсдалик совгалари, қимматбаҳо буюмлар билан рағбатлантириб боради.

1 — «Боевут» давлат хўжалигида истиқомат қилувчи спорт мухлисларининг омади чопган, десак айтиш ҳақиқатини таъкидлаган бўламиз. Зеро, бошқа хўжаликларда жисмоний тарбия ва спорт соҳасида боевутликлар эришган натижаларининг ўндан бири қўлга киритилганда дўшпини осмонга отиб гер-

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, «Ўз-плодоовощинпро» концерни, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, «Қишлоқ ҳақиқати» журналистлари жамоаси.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР. Мухаррир ўринбосарлари — 33-44-43, 33-16-27. Матбуот котиб — 33-09-93. Матбуот котиб ўринбосарлари — 32-56-25. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51, 33-09-93. Қайта ишлаш сановат бўлими — 32-56-31. Иқтисодий ҳаёт бўлими — 32-56-34. Чорвачилик бўлими — 32-56-22. Мелиорация ва қишлоқ қурилиш бўлими — 32-56-33. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 33-09-93. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-54. Шикоят, хат ва маълумот органлар бўлими — 32-54-49, 32-54-52. Бездатиш бўлими — 32-58-79.

Бош муҳаррир Н. ЕҚУБОВ.

Рўзма тасдиқ хатини: Н. ҚАНОМОВ, М. ИСЛОМОВ, М. МИРЗАЕВ, Э. ЗИКРИЕВ, Р. ХУСАНОВ, Х. РАҲМАТИЛЛАЕВ, М. ҚАНОМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), С. САЙДАЛИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), О. ҒОФУРОВ (матбуот котиб), Н. ОРИФЖОНОВ, К. РИХСИЕВ, Э. ИБРОҲИМОВ, Р. БОБОМУҲАМЕДОВ.